

Handreiking gebruik korte films

‘Gouden regels in de samenwerking tussen ouders en pleegouders’

20 februari 2020, Charissa Bakema, Christelijke Hogeschool Ede jeugdengazin@che.nl

Beste lezer,

Dit is de toelichting behorende bij vijf korte films over de samenwerking tussen ouders en pleegouders. De geïnterviewde ouders en pleegouders vertellen verhalen over wat hen heeft geholpen om deze soms ingewikkelde samenwerking te verstevigen. Deze toelichting is een handreiking om de video's te bekijken met ouders, pleegouders, professionals en andere betrokkenen.

De opzet van de video's

In iedere video vormt een gouden regel de kern. De video's duren 10-12 minuten en beginnen met een animatie waarmee het thema van de video verhalend wordt geïntroduceerd: Suzan (ingesproken door een jongere die zelf ook pleegdochter is) vertelt hoe ze de verhouding tussen haar moeder en pleegouders ervaart. Hierna volgen er fragmenten uit interviews met verschillende ouders en pleegouders. De koppels vertellen vooral ervaringen die geleid hebben tot een groter vertrouwen in elkaar en een goed effect op de ontwikkeling van de kinderen. Juist de kwetsbaarheid en het leren praten over de dingen die moeilijk zijn helpt daarbij. Het zijn dus geen gelikte succesverhalen. Het doel van de video's is om gesprek op gang te brengen, waardoor je elkaar verstaat, en samen praktische oplossingen en ideeën te bedenken die de samenwerking versterken.

Kennismaken met de koppels

Voor deze video's zijn vier ouder- en pleegouderkoppels geïnterviewd. Twee bestandsplaatsingen en twee netwerkplaatsingen. Je maakt kennis met:

Joop en Wendy, ouders van Stijn

Boudewijn en Aline, pleegouders van Stijn

Als Stijn 2 jaar oud is brengen Joop en Wendy hun zoon bij Boudewijn en Aline. Het is een vrijwillige pleegzorgplaatsing en een bestandsplaatsing. Inmiddels is Stijn 9 en woont weer thuis. Hij logeert nog regelmatig bij Boudewijn en Aline. Vanuit de rijke ervaring die de beide koppels hebben opgebouwd de afgelopen zeven jaar hebben ze een initiatief ontwikkeld waarin ouders en pleegouders steun kunnen krijgen in hun samenwerking: Stichting samen voor het kind. www.stichtingsamenvoorhetkind.nl

Sylvia, moeder van Mike en Nikki

Marieke, pleegmoeder van Mike en Nikki

Mike en Nikkie zijn uit huis geplaatst. De jongens kwamen bij het gezin van Marieke toen ze 3 en 5 jaar oud waren en zijn inmiddels 12 en 14. Ze hebben ook nog een klein zusje (Ashley) die bij haar moeder Sylvia woont.

Agnita, moeder van Gerjan

Heidi, pleegmoeder van Gerjan

Bijna zeven jaar geleden beseft Agnita dat ze de zorg voor Gerjan, toen zes jaar oud niet meer aan kan. Ze vraagt haar nicht Heidi of Gerjan bij haar mag komen wonen. Sindsdien dragen ze samen de zorg voor Gerjan.

**Kaila, moeder van Lily en
dochter van Judit**

Judit, moeder van Kaila en oma van Lily

Als Lily 2 jaar oud is, mag ze na een crisisplaatsing weer naar haar moeder en wordt oma Judit een deeltijd netwerk pleeggezin voor Lily. Al bijna 3 jaar is ze elke week een paar dagen bij oma Judit.

Hoe kun je de video's gebruiken?

Kijken

De video's kunnen in de volgorde van één tot en met vijf, maar ook los van elkaar en passend bij een bepaalde thematiek bekeken worden.

Verder is de video geschikt om in twee delen te bekijken. Je kunt dan starten met de animatie (2 minuten), waarin associaties met het thema worden opgeroepen. Na een korte inventarisatie van de eerste reacties kun je dan de rest van de video bekijken (8-10 minuten).

Verwerken

Voor iedere video is een verwerkingsblad. Ieder verwerkingsblad bevat een korte toelichting op de inhoud van de video, een beeldstarter, een aantal gespreksvragen en een aantal thema's uit de video die gekoppeld kunnen worden naar de eigen situatie van de deelnemers. De gespreksleider die met de video werkt kan het blad gebruiken naar eigen inzicht. De vormen kunnen na elkaar of los van elkaar gebruikt worden, passend bij de situatie, tijd, deelnemers en gespreksleider.

Beeldstarter

Een beeldstarter is een creatieve werkvorm. Het nut van een creatieve werkvorm is dat deze ruimte geeft aan onderliggende emoties en gedachten die mensen niet direct vertellen. Door deze vorm in te zetten krijg je vaak andere verhalen boven tafel dan via een gesprek. Daarnaast is de vorm inclusief, iedereen kan eraan meedoen en het voorkomt veel abstract taalgebruik. De beeldstarters zijn bewust aan bepaalde video's gekoppeld, passend bij de thematiek, maar naar eigen inzicht ook voor andere video's in te zetten. Het is vooral belangrijk dat de gespreksleider zich capabel voelt om de beeldstarter te gebruiken en zo de veiligheid in het gesprek bewaakt.

Gespreksstarter

De gespreksstarter bestaat uit een aantal open vragen die bij iedere video gebruikt kunnen worden. Er wordt gewerkt met vragen die direct ingaan op wat de kijker heeft gezien en gehoord. Beelden, uitspraken en acties worden teruggehaald door deze vragen zodat de inhoud van de video beter beklijft. De vragen zijn zo gemaakt dat ze de kijker helpen om even afstand te nemen van wat ze hebben gezien.

Koppeling eigen situatie

Na de beeldstarter en/of gespreksstarter kan de koppeling gelegd worden naar de eigen situatie. Misschien zijn er door de starters al genoeg thema's boven tafel gekomen, maar wellicht staan er bij deze vragen en opmerkingen, die direct uit iedere video gelicht zijn, koppelingen die belangrijk zijn om in het gesprek mee te nemen.

Achtergrond

Deze films zijn tot stand gekomen door samenwerking tussen de Christelijke Hogeschool Ede, Entrea linden-hout, Stichting Samen voor het kind en Jeugdbescherming Gelderland. Ze zijn mede mogelijk gemaakt door programma 'Versterken van de kracht van pleegouders'.

De 'Gouden regels in de samenwerking tussen ouders en pleegouders' zijn succesfactoren die naar voren kwamen uit het onderzoek van de Christelijke Hogeschool Ede, dat werd uitgevoerd in 2019. Hierbij zijn interviews uitgevoerd met zeven koppels van ouders en pleegouders, waarbij de samenwerking goed op gang is gekomen. Deze interviews leverden zulk rijk materiaal op dat hier een vervolg aan is gegeven door beeldmateriaal te ontwikkelen en toegankelijk te maken voor een breed publiek. De rapportage van het onderzoek kun je downloaden.

Verwijzing: Schep, E., Noordegraaf, M. & Aartsen, Y. (2019). *Centraal voor kind. Werkzame elementen van samenwerking tussen ouders en pleegouders*. Onderzoeksrapportage. Ede: Christelijke Hogeschool Ede.

Werkblad video 1: Het begin

Gouden regel: Pleegouders hebben aandacht voor ouders en nemen na de plaatsing van het kind in hun gezin de tijd om te bouwen aan een samenwerkingsrelatie.

Deze video gaat over de start en de eerste tijd van de pleegzorgplaatsing. De video begint met een animatie waarin Suzan vertelt hoe het voor haar moeder was om haar weg te brengen naar haar pleegouders. Vervolgens komen de verschillende ouders en pleegouders aan het woord over deze periode.

1. Beeldstarter: Associatiekaarten

Associatiekaarten helpen om beelden te geven aan gevoelens en gedachten die niet direct uit te spreken zijn. Ze verhullen als het ware de kwetsbaarheid. Via een beeld kan de deelnemer langzaam maar zeker onthullen wat hij of zij wil graag wil zeggen. Iedere deelnemer aan het gesprek kiest een fotokaart die past bij het gevoel dat de video oproept. De beelden worden open op tafel gelegd en de deelnemers vertellen over het beeld dat ze hebben gekozen. De gespreksleider kan vanuit het gesprek dat ontstaat als vanzelf vragen onder het kopje 'gespreksstarter' inbrengen.

Tijd: 10-45 minuten

Benodigheden: Associatiekaarten (Associatiekaarten zijn te bestellen bij verschillende uitgeverijen en organisaties; tip: Picture this van Esperance Blaauw bij uitgeverij Thema). Een grote tafel waar mensen om heen zitten of staan.

Groepsgrootte: Met 4 tot 6 mensen kun je veel ruimte aan gesprek en uitwisseling geven. Wordt de groep groter, houdt de werkvorm dan kort en zelf stevig de gespreksleiding. Je zou kunnen vragen over welke op tafel liggende kaart de deelnemers iets willen weten en dit een paar keer herhalen. Zoek daarbij ook naar afwijkende associaties. Je kunt bij een groep groter dan 10 de oefening vooral gebruiken om te horen wat mensen hebben ervaren zodat je zelf goed weet wat in een verder gesprek aan de orde moet komen en beter aansluit.

2. Gespreksstarter

Animatie

Over het beeld:

- / Welke beelden en woorden raken de kijker?
- / Welke beelden en woorden roepen een reactie op? Welke reactie?
- / Zijn er dingen die je liever niet wilde zien of weten? Waarom niet?

Interviews

- / Welke uitspraken van ouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke uitspraken van pleegouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke acties van ouders en pleegouders in de video helpen om een goede samenwerkingsrelatie op te bouwen?
- / Hoe kunnen de pleegzorgwerker en hulpverleners van betrokken instanties meewerken aan het tot stand komen van een goede samenwerkingsrelatie?

3. Koppeling naar eigen situatie

- / Welke gevoelens, gedachten en overtuigingen heeft een ouder als haar of zijn kind uit huis geplaatst wordt? Hoe en waar worden deze geuit?
- / Welke gevoelens, gedachten en overtuigingen heeft een pleegouder als een kind geplaatst wordt? Hoe en waar worden deze geuit?
- / Wordt een startsituatie van een netwerkplaatsing anders ervaren dan een bestandsplaatsing?
- / Wat is een passende houding om je op te stellen in de begintijd?

- / Hoe bereid je je voor op de eerste ontmoeting? Denk na over de verschillende perspectieven; ouders, pleegouders, professional.
- / Hoe kun je kennismaken? En wanneer?
- / Hoe kun je met elkaar je rol bespreken? En wat moet er dan besproken worden?
- / Wat doe je met het 'mama' en 'papa' woord?
- / Hoe neem je je omgeving mee in de verandering in het gezin (buren, vrienden, familie)?

Werkblad video 2:

Verantwoordelijkheid delen

Gouden regel: Pleegouders delen verantwoordelijkheid en zorg met ouders en communiceren open met hen.

Deze video begint met een animatie waar Suzan voor het eerst naar de tandarts moet en daar helemaal in paniek raakt. Pleegmoeder schakelt daarop moeder in waardoor de situatie voor beiden beter te hanteren is. Als je in staat bent open te communiceren en elkaar te betrekken bij zorgtaken waarin je iets voor elkaar kunt betekenen, verbetert dit de samenwerkingsrelatie. Hierover vertellen de verschillende koppels na de startanimatie.

1. Beeldstarter: Schrijfoopdracht

Als je schrijft geef je woorden aan wat je overkomt. Met schrijven breng je structuur aan in je ervaring zodat je die beter begrijpt. Je gaat via het schrijven reflecteren op de ervaring. Neemt letterlijk wat meer afstand. Wie schrijft, uit wat er in hem of haar leeft. Bovendien is het een goede manier om iedereen aan bod te kunnen laten komen, zowel de mensen die primair als die secundair reageren zijn betrokken en actief in deze opdracht. Om het proces in een uur te kunnen afronden zijn de verschillende deelopdrachten aan tijd gebonden.

- A.** Schrijf op een papiertje 3 cirkels. In de cirkels schrijf je de volgende drie woorden: Beelden, gevoelens, vragen.
- B.** Bekijk het fragment (2-10 minuten, afhankelijk van je keuze voor een selectie van de video of het geheel).
- C.** Na het kijken gaat iedereen even schrijven. Schrijf woorden, beelden, symbolen die bij je opkomen en schrijf ze in de cirkel – schrijf dingen die bij je opkomen maar niet in een cirkel passen, ook op het papier, buiten de cirkels. (1-5 minuten).
- D.** Lees elkaars papier en ga in gesprek over wat belangrijk is (dit kan in duo's of in een groep) (20 minuten). Je kunt hier ook de gespreksstartersvragen weer aan koppelen als je ziet dat de opgeschreven woorden daarbij passen.
- E.** Kom gezamenlijk tot een aantal tips om open te communiceren en zorg te delen. Geef ook aan wat de pleegzorgbegeleider en betrokken hulpverlening hierin kan betekenen.

Tijd: 1 uur (opmerking wat betreft B & C: als je de video in 2 delen bekijkt geef mensen dan kortere tijd om te schrijven na het fragment. Bij twee delen 2,5 minuut schrijven per deel. Kijk je de video in 1 keer, kun je mensen 5 minuten geven om te schrijven)

Benodigdheden: Tafel – A4'tjes – stiften/pennen

Groepsgrootte: 4-15 mensen (vanaf 7 personen is er minder persoonsgerichte aandacht mogelijk)

2. Gespreksstarter

Animatie

Over het beeld:

- / Welke beelden en woorden raken de kijker?
- / Welke beelden en woorden roepen een reactie op? Welke reactie?
- / Zijn er dingen die je liever niet wilde zien of weten? Waarom niet?

Interviews

- / Welke uitspraken van ouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke uitspraken van pleegouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke acties van ouders en pleegouders in de video helpen om een goede samenwerkingsrelatie op te bouwen?
- / Hoe kan de pleegzorgwerker en hulpverleners van betrokken instanties meewerken aan het tot stand komen van een goede samenwerkingsrelatie?

3. Koppeling naar eigen situatie

- / Op welke manier kun je leren en gebruik maken van de ervaring van ouders met hun kind en de kennis die ze over het kind hebben?
- / Hoe kun je als ouders gebruik maken van de kennis die pleegouders hebben?
- / Over welke dingen kun je met elkaar sparren?
- / Welke zorg kun je samen dragen? Hoe vind je daarin balans?
- / In de video vertelt Wendy hoe ze weer een beetje vertrouwen in zichzelf kreeg door de houding van Aline, die haar allerlei praktische dingen vroeg en haar uitnodigde om mee te gaan naar belangrijke afspraken. Welke impact heeft dit op het kind denk je?
- / Als je samen naar afspraken gaat, hoe stel je elkaar dan voor? Wie voert het gesprek?

Werkblad video 3: Empathie

Gouden regel: Pleegouders zijn empathisch en respectvol in hun omgang met ouders. Ze begrijpen hoe pijnlijk het is als een kind niet meer thuis kan wonen en respecteren hun plek in het leven van het kind.

Deze video begint met de animatie waarin Suzan ruzie krijgt met haar pleegmoeder over haar kledingstijl en haardracht, wat ze mee heeft gekregen vanuit thuis. Haar pleegvader bemiddelt en haar pleegmoeder schakelt om en respecteert de keuze die Suzan maakt door haar moeder te vragen Suzan te knippen. Daarna vertellen de verschillende geïnterviewde koppels op welke manier empathie en respect een rol speelt in hun samenwerking.

1. Beeldstarter: Levende standbeelden in het museum

Vraag de deelnemers om in duo's te gaan staan en om een levend standbeeld te maken samen waarin ze laten zien dat ze respect voor elkaar hebben. Laat ze ook een beeld maken waarin ze uitbeelden dat ze empathisch zijn. Vervolgens vraag je of de duo's een beeld willen maken waarin je juist niet respectvol en empathisch met elkaar omgaat. Kijk daarna met elkaar naar de verschillende beelden. Geef mensen de ruimte hun positie los te laten als ze naar anderen kijken en laat ze de houding weer aannemen als ze zelf aan de beurt zijn. Wat vertellen ze over de betekenis van deze woorden? Hoe ziet empathie en respect eruit? En hoe juist niet? Hoe voelen mensen zich in de houding van respect en empathie? En hoe als deze houding ontbreekt? Van daaruit kun je verder in gesprek gaan over de video via de vragen van de gespreksstarter of vanuit wat naar voren kwam in de uitwisseling over de standbeelden.

Alternatief

Deze vorm laat mensen het thema lichamelijk ervaren. Als de groep en de begeleider aandurven om de vorm te gebruiken kunnen mensen elkaars lichaamstaal leren kennen en dit in de praktijk ook eerder herkennen. Het is een spannende vorm omdat mensen van hun stoel moeten komen en in de schijnwerpers komen te staan. Niet iedere situatie is hiervoor geschikt. Een alternatieve vorm is dat je deelnemers vraagt van tevoren thuis twee foto's te maken (misschien dat hun kinderen dat willen doen) met dezelfde opdracht (dus 1 waarin je samen respectvol en empathisch bent, en 1 waar dat niet zo is) en deze te mailen naar de gespreksleider. Je kunt dan de verschillende beelden via laptop en beamer aan de groep laten zien en ze bespreken.

Tijd: 10-20 minuten

Benodigheden: Een open ruimte (open deel van woonkamer of lokaal (niet in een openbare ruimte)

Groepsgrootte: 4-30 mensen (vanaf 7 mensen moet je het gesprek meer gaan sturen)

2. Gespreksstarter

Animatie

Over het beeld:

- / Welke beelden en woorden raken de kijker?
- / Welke beelden en woorden roepen een reactie op? Welke reactie?
- / Zijn er dingen die je liever niet wilde zien of weten? Waarom niet?

Interviews

- / Welke uitspraken van ouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke uitspraken van pleegouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke acties van ouders en pleegouders in de video helpen om een goede samenwerkingsrelatie op te bouwen?
- / Hoe kan de pleegzorgwerker en hulpverleners van betrokken instanties meewerken aan het tot stand komen van een goede samenwerkingsrelatie?

3. Koppeling naar eigen situatie

- / In hoeverre kan de cultuur zoals het kind dat meekrijgt van de ouders, blijven binnen het pleeggezin?
- / Kleine dingen zijn heel belangrijk? (Kledingstijl, haardracht, hobby's)
- / Bij externe afspraken (op school, arts, hulpverlening) kunnen professionals de ouders of pleegouders vergeten te betrekken. Kun je als ambassadeur voor elkaar optreden? Hoe wil je dat mensen met jullie omgaan? Op welke manier kun je dit kenbaar maken tijdens externe afspraken?
- / Op welke manier kun je empathisch met elkaar omgaan, bijvoorbeeld als je slecht nieuws moet brengen?
- / Een houding van kwetsbaarheid, in de zin dat je menselijk bent en dus fouten maakt en dit ook toe kan geven, kan het vertrouwen tussen ouders en pleegouders verstevigen.
- / Helderheid over welke rol (pleeg)ouders hebben in het leven van het kind en deze ook niet ter discussie te stellen, maar te respecteren, leidt tot evenwicht en respect in de relatie.

Werkblad video 4: Gastvrijheid

Gouden regel: Pleegouders zijn gastvrij naar ouders - en tonen interesse in hen

Deze video begint met de animatie waarin Suzan vertelt over de gedeelde hobby van haar pleegvader en haar moeder, die wijzen elkaar op de nieuwste gadgets die ze online kunnen vinden en hebben daardoor een ontspannen contact met elkaar. Daarna vertellen de verschillende koppels ouders en pleegouders over hoe gastvrijheid bij hen een rol speelt.

1. Beeldstarter: Voorwerpen vertellen verhalen

Zoek van tevoren een aantal symbolen bij elkaar die met de woorden interesse en gastvrijheid te maken hebben. Bijvoorbeeld 2 kopjes, een theezakje, een welkombordje, een spel, een speelgoed 'open deur', een uitnodigingskaart, een cadeaubon, een bord & bestek, een sinterklaaspapiertje, een kerstkaart. Laat deelnemers naar de symbolen kijken met elkaar associëren op de voorwerpen, wat hebben die te maken met het thema gastvrijheid en interesse tussen ouders en pleegouders? Welke voorwerpen sluiten aan bij een van de fragmenten in de video? Zijn er mensen die een persoonlijk verhaal kunnen vertellen over een van de voorwerpen als het gaat om het woord interesse en gastvrijheid waar het gaat om hun eigen situatie?

Op welke manier kan interesse en gastvrijheid op een gezonde manier de samenwerking tussen ouders en pleegouders versterken?

Tijd: 30-60 minuten

Benodigheden: Symbolische voorwerpen, tafel

Groepsgrootte: 3-20 (bij meer dan 6 mensen, minder persoonlijke aandacht, meer gesprekssturing)

2. Gespreksstarter

Animatie

Over het beeld:

- / Welke beelden en woorden raken de kijker?
- / Welke beelden en woorden roepen een reactie op? Welke reactie?
- / Zijn er dingen die je liever niet wilde zien of weten? Waarom niet?

Interviews

- / Welke uitspraken van ouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke uitspraken van pleegouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke acties van ouders en pleegouders in de video helpen om een goede samenwerkingsrelatie op te bouwen?
- / Hoe kan de pleegzorgwerker en hulpverleners van betrokken instanties meewerken aan het tot stand komen van een goede samenwerkingsrelatie?

3. Koppeling naar eigen situatie

- / Bij een geïnteresseerde houding creëer je de mogelijkheid om elkaar op informele wijze beter te leren kennen. Waarin ben je geïnteresseerd bij de ander?

- / In welke situaties kun je gastvrij zijn naar elkaar en op welke manier? Denk aan feestdagen, appje sturen met 'hoe gaat het', kopje koffie komen drinken.
- / Door een informele en gastvrije houding aan te nemen geef je ruimte om waardering en vertrouwen te laten groeien
- / Gastvrijheid en interesse geven ruimte aan plezier openheid en ontspanning – ook het kind geniet van de verbinding tussen zijn ouders en pleegouders.

Werkblad video 5:

Spanning hanteren

Gouden regel: Pleegouders hanteren spanning in de relatie met ouders – er is ruimte om het met elkaar oneens te zijn en om onderlinge verschillen te respecteren

Ieder gezin ontwikkelt zijn eigen regels, afspraken en rituelen. In een pleegzorgsituatie krijg je dus te maken met verschillen. In de animatie aan het begin van deze video vertelt Suzan dat er verschillende bedtijdregels waren. Als ze bij haar moeder was in het weekend mocht ze vaak veel later naar bed dan bij haar pleegouders. Dat was erg leuk voor haar tijdens het weekend, maar op school de week erna ging het vaak mis. Haar pleegmoeder en moeder hebben hierover een gesprek, wat niet makkelijk is, maar waar ze wel uitkomen samen. De ouders en pleegouders die na de animatie aan het woord komen, geven voorbeelden van situaties waarin spanningen ontstaan en hoe ze hier mee omgaan.

1. Beeldstarter: Spelen met fantasiedieren

Het gebruiken van spelmateriaal kan helpen om situaties inzichtelijk te maken en te analyseren. Speelgoed-dieren goed gebruikt kunnen worden om karakter, gevoelens en gedrag neer te zetten. Extra weggoomateriaal als blokjes, touwtjes, doosjes etc. kunnen symbool staan voor verbindingen en belemmeringen. Laat de deelnemers aan tafel twee dieren voor zichzelf kiezen die symbool staan voor het omgaan met spanning. Een dier waarmee de deelnemer zichzelf positief waardeert als het gaat om zijn of haar gedrag. En een dier die symbool staat voor gedrag waar de deelnemer niet tevreden is. Zet de dieren in een opstelling bij elkaar als het gaat om spanning – wat is het gevolg van het gedrag waarover de deelnemers niet tevreden zijn? Wat van het gedrag waar ze wel tevreden over zijn? Ga hierover met elkaar in gesprek waarbij je als gespreksleider op zoek gaat naar wederzijds begrip en openheid voor alternatieven. Blijf via de opstelling communiceren. Laat de deelnemers schuiven met de fantasiedieren en het weggoomateriaal. Er kunnen ook hulpdieren worden toegevoegd die symbool staan voor nog alternatief gedrag of interventies van de pleegzorgmedewerker of andere betrokken hulpverleners. Als de opdracht te persoonlijk is en het gespreksklimaat (nog) niet veilig, kun je er ook voor kiezen om het gesprek eerst over de video te laten gaan en fantasiedieren laten kiezen voor de koppels in de video. Hierna is het dan misschien alsnog mogelijk om het gesprek persoonlijker te maken.

Tijd: 30-60 minuten

Benodigheden:

- / Fantasiedieren; Schleich dieren zijn prachtig en heel beeldend, maar ook wat goedkopere versies zijn goed te gebruiken, vaak wel te koop bij de speelgoedwinkel of in 2e hands winkels. Denk aan: konijn, kip, koe, varken, paard, tijger, dino's, draken, leeuw, muis, ijsbeer, vogels (uil, gans, zangvogel, roofvogel) vissen (dolfijn en haai). Zorg dat je wat neutrale dieren en ook meer uitgesproken dieren kiest. Groot en klein. Sterk en zwak. Slim en dom. Wijs en impulsief.
- / Weggoomateriaal; denk aan touwtjes, tape, stiften, blokjes, paperclips, kleine doosjes, papier.

Groepsgrootte: 2-4 (bij meer dan 6 mensen zou je een groepje kunnen vragen om plenair hun opstelling te doen en de opdracht met ze voordoen via het gesprek over de video – daarna kunnen mensen in koppels, trio's of kwartetten doorwerken als je de groep veilig en deskundig genoeg vindt)

2. Gespreksstarter

Animatie

Over het beeld:

- / Welke beelden en woorden raken de kijker?
- / Welke beelden en woorden roepen een reactie op? Welke reactie?
- / Zijn er dingen die je liever niet wilde zien of weten? Waarom niet?

Interviews

- / Welke uitspraken van ouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke uitspraken van pleegouders vind je belangrijk en waarom?
- / Welke acties van ouders en pleegouders in de video helpen om een goede samenwerkingsrelatie op te bouwen?
- / Hoe kan de pleegzorgwerker en hulpverleners van betrokken instanties meewerken aan het tot stand komen van een goede samenwerkingsrelatie?

3. Koppeling naar eigen situatie: oplossingsrichtingen die door de interviewkoppels en animatie worden aangedragen zijn

- / Luister naar elkaars verhaal en zoek naar iets waar je je allemaal in kunt vinden. Zet het kind centraal
- / Benoem het effect van de situatie en welke spanning dat oproept
- / Probeer spanningen te voorkomen door van tevoren te overleggen over keuzes en afspraken, en zet je eigen belang op de 2e plek (en het kind op de 1e)
- / Zoek balans in principiële en pragmatische keuzes – waarin ben je nou eenmaal verschillend en waar moet je wel echt een gezamenlijke richting kiezen ook al ben je verschillend?
- / Respecteer elkaars regels, of het nou wel ergens op slaat of niet.

Deze rapportage is onderdeel van het project 'Samenwerken tussen ouders en pleegouders' en is een samenwerking tussen de Christelijke Hogeschool Ede, Entrea Lindenhout, Jeugdbescherming Gelderland en Stichting Samen voor het kind. Dit project valt binnen het programma 'Versterken van de kracht van pleegouders'